

**Dotacja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
Narodowa Strategia Spójności
Przedsięwzięcie współfinansowane w ramach V OSI PRIORYTETOWEJ
POIiŚ 2007- 2013**

Projekt nr POIS.05.01.00-00-207/09

„Ochrona siedlisk in situ w Nadleśnictwie Kłodawa i Nadleśnictwie Rokita”

Wartość projektu: 1 762 434,67 PLN

Wydatki kwalifikowalne: 1 627 200,00 PLN

Kwota dofinansowania: 1 383 120,00 PLN

Termin realizacji: od 01.01.2010 r. do 31.07.2014 r.

Umowa o dofinansowanie nr POIS.05.01.00-00-207/09-00 została podpisana w dniu 4.11.2010 r.

CELE PROJEKTU

Główny cel:

Ochrona, odtwarzanie i przebudowa cennych siedlisk przyrodniczych

Cele szczegółowe:

- ochrona i odtworzenie cennych torfowisk,
- przebudowa siedlisk leśnych do pożądanego składu gatunkowego,
- zabezpieczenie obszarów cennych poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego,
- ochrona suchych wrzosowisk,
- odbudowa zbiorników wodnych dla rozwoju i bytowania kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej,
- budowa bezpiecznych miejsc lęgowych dla gągoła i tracza nurogęsi,
- inwentaryzacja sów w celu tworzenia korzystnych warunków dla rozwoju i powiększenia obszarów bytowania

Działania projektowe zlokalizowane są na terenach należących w większości do sieci NATURA 2000: PLB 080001 - Puszcza Barlinecka, PLH 320013 - Ostoja Goleniowska, PLB 320012 - Puszcza Goleniowska, PLH 32_05 - Ostoja Golczewska na terenie województw lubuskiego i zachodniopomorskiego, w powiatach gorzowskim, goleniowskim i kamieńskim.

Siedliska będące przedmiotem projektu:

- Suche wrzosowiska
- Łęgi olchowe
- Kwaśne dąbrowy
- Żyzne buczyny
- Kwaśne buczyny niżowe

- Bór bagienny
- Grąd subatlantycki
- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny
- Torfowiska nakredowe
- Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
- Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do regeneracji

REALIZACJA PROJEKTU

Zadanie 2.1

Usunięcie nalotów i podrostów roślinności drzewiastej i krzewiastej na siedliskach nieleśnych z pow. ok. 60 ha oraz budowa 1 zastawki.

Niepożądane naloty i podrosty roślinności drzewiastej i krzewiastej usunięto na 42,83 ha torfowisk wysokich, przejściowych i zniekształconych. Dzięki temu powstrzymano dalsze zarastanie torfowisk, a także wyeliminowano czynnik przyspieszający opadanie poziomu wód gruntowych. Odplywowi wody z torfowiska w oddziale 335 h, w Nadleśnictwie Rokita zapobiegać ma spiętrzająca poziom wody gruntowej wybudowana na rowie piętrzącym zastawka. Podobne prace, polegające na usunięciu niepożądanych nalotów i podrostów, zostały wykonane na 17,44 ha suchych wrzosowisk, dzięki czemu doprowadzono do intensywnego kwitnienia i rozrastania się krzewinek wrzosu na pozycjach poddanych zabiegom.

Zadanie 2.2

Usunięcie gatunków niepożądanych i obcych na siedliskach leśnych z pow. ok. 165 ha.

Naloty i podrosty obcych i niepożądanych gatunków roślin usunięto na powierzchni 165,60 ha siedlisk leśnych. Powstrzymano w ten sposób proces degradacji siedlisk leśnych oraz umożliwiono przywrócenie pierwotnych postaci zbiorowisk przyrodniczo-leśnych.

Zadanie 2.3

Wprowadzenie gatunków właściwych na pow. ok. 207 ha.

Pożądane gatunki drzewiaste i krzewiaste wprowadzono na 205,98 ha siedlisk leśnych oraz uznano ich odnowienie naturalne na dalszych 3,82 ha. W zależności od siedliska wprowadzono takie gatunki jak dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy, buk, grab, oraz całą gamę gatunków biocenotycznych. Wprowadzając gatunki występujące w sposób naturalny na siedliskach przyrodniczo-leśnych uruchomiono proces odtwarzania siedlisk.

Zadanie 2.4

Pielęgnacja wprowadzonych gatunków właściwych na pow. 490 ha.

Pielęgnację wprowadzonych gatunków właściwych prawidłowy wzrost i rozwój wprowadzonych gatunków pożądaných.

Zadanie 2.5

Grodzenie wprowadzonych gatunków właściwych na pow. 53 ha.

W celu ochrony wprowadzonych gatunków właściwych przed presją dużych roślinozerców ogrodzono 53,52 ha upraw.

Zadanie 2.6

Budowa i modernizacja małej infrastruktury.

W celu ochrony obszarów cennych przyrodniczo przed presją antropogeniczną oraz ukierunkowania ruchu turystycznego wybudowano pomost łączący brzeg użytku ekologicznego „Torfowisko Dolne” z jeziorkiem dystroficznym, które znajduje się w jego centrum oraz ustawiono 10 szt. tablic dotyczących torfowisk. Miejsce jest doskonałym punktem edukacyjnym, które dzięki nowej infrastrukturze pozwala przybliżyć odwiedzającym zagadnienia związane z torfowiskami, a jednocześnie zapobiega przed degradacją cennego przyrodniczo miejsca ze strony turystów.

W ramach zadania zmodernizowano również 3 ścieżki edukacyjne – dwie na terenie Nadleśnictwa Rokita i jedną w Nadleśnictwie Kłodawa. Ścieżki wyposażono w ławostoły, wiaty, tablice edukacyjne, a na ścieżce nad Jeziorem Sulemińskim w Nadleśnictwie Kłodawa, dodatkowo ustawiono kamienie kierunkowe, kamienną makietę nieistniejącej wsi Marzęcin, replikę dzwonnicy oraz zagospodarowano teren wokół Źródła Marii.

Na terenie Nadleśnictwa Rokita wybudowano także 2 platformy widokowe, które stanowią doskonałe punkty obserwacyjne dla przyrodników.

Zadanie 2.7

Odbudowa 5 zbiorników wodnych dla rozwoju i bytowania kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej.

W ramach działania, w pierwszej kolejności, przeprowadzono inwentaryzację kumaka nizinnego oraz traszki grzebieniastej na terenie Nadleśnictwa Kłodawa. Zinwentaryzowano 15 stanowisk kumaka nizinnego oraz 3 stanowiska traszki grzebieniastej. Na dwóch stanowiskach stwierdzono występowanie obu gatunków.

W wyniku przeprowadzonych obserwacji wskazano pięć miejsc, w których odbudowano zdegradowane śródleśne oczka wodne, które będą miejscem bytowania chronionych gatunków płazów.

W czasie monitoringu prowadzonego w 2013 r. potwierdzono 2 z 3 stanowisk traszki grzebieniastej zainwentaryzowane w 2012 r. oraz zinwentaryzowano 2 stanowiska tego gatunku w odbudowanych zbiornikach. W przypadku kumaka nizinnego potwierdzono 4 stanowiska, jednak mogło być to spowodowane prawie miesięcznym przesunięciem okresu godowego wywołanym przedłużającą się zimą.

Zadanie 2.8

Budowa bezpiecznych miejsc lęgowych dla gągoła i tracza nurogęsi.

W celu poprawy warunków lęgowych gągołów i nurogęsi, w ramach zadania, Nadleśnictwo Kłodawa powiesiło 135 sztuk budek lęgowych dla obu gatunków kaczek. W 2011 roku przeprowadzono na naszym terenie inwentaryzację, w wyniku której stwierdzono obecność 105 par lęgowych gągołów i 11 par nurogęsi. Inwentaryzacja posłużyła do wyznaczenia dogodnych miejsc, w których wywieszono sztuczne gniazda lęgowe w postaci budek. Zostały one zawieszono metodą alpinistyczną na wysokości ok. 10 m nad ziemią, wmoszczone w środku suchą trawą oraz zabezpieczone kolczatką, która, umieszczona wokół pnia pod budką, ma utrudniać dostanie się do środka drapieżnikom takim jak kuna. Podczas przeprowadzonego w 2012 i 2013 roku monitoringu obecności gągoła i nurogęsi oraz akcji czyszczenia i naprawy budek potwierdzono, że populacja gągoła utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie (przy nielicznej populacji nurogęsi), a procent zasiedlenia budek jest bardzo duży. Stwierdzono lęgi gągoła, siniaka i puszczyka. Większość stwierdzonych lęgów wydaje się być zakończona sukcesem - świadczą o tym specyficzne ślady skorup jaj i ilość odchodów piskląt, a w

przypadku gągoła także ilość puchu samicy. W budkach znajdowano również ślady bytności wiewiórki, norki amerykańskiej oraz, prawdopodobnie, pilchowatych.

Zadanie 2.9

Inwentaryzacja sów w celu tworzenia korzystnych warunków dla rozwoju i powiększania obszarów bytowania.

W ramach zadania, w 2011 roku, na terenie Nadleśnictwa Kłodawa przeprowadzono inwentaryzację sów, w wyniku której stwierdzono obecność trzech gatunków sów: puszczyka, uszatki i sóweczki.

Najliczniej spotykany był puszczyk, zaewidencjonowano 37 jego terytoriów, równomiernie rozmieszczonych w granicach nadleśnictwa. 4 terytoria uszatki usytuowane są w miejscach otwartych, głównie na zrębach. Odnotowano również obecność 1 samca sóweczki. Nieobecność włochatki na terenie nadleśnictwa może być spowodowana bardzo dobrą kondycją populacji puszczyka.

Zadanie 2.10

Weryfikacja inwentaryzacji przyrodniczych.

Dokonano weryfikacji inwentaryzacji przyrodniczej w celu oceny stanu siedlisk przyrodniczych. W trakcie inwentaryzacji na pozycjach ujętych w projekcie wykonano zdjęcia fitosocjologiczne.

Zadanie 3.1

Rozpowszechnianie informacji na temat projektu.

Działania informacyjno-promocyjne mają na celu rozpowszechnienie informacji zarówno o samym projekcie, jak również o możliwościach wykorzystania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. W ramach tego działania zorganizowano 2 spotkania informacyjno-promocyjne dotyczące realizacji projektu. Wydano także foldery informacyjne w nakładzie 2000 kompletów. Dodatkowo informacje o realizacji projektu zamieszczono były na stronach internetowych nadleśnictw. Informacja o projekcie pojawiła się także w lokalnej prasie oraz prasie branżowej. Prezentacja dotycząca projektu przedstawiona była również na spotkaniach z lokalną społecznością.

Zadanie 3.2

Monitorowanie efektów przyrodniczych.

W celu oceny osiągniętego efektu ekologicznego podejmowanych działań niezbędne jest prowadzenie monitoringu bieżącego oraz na zakończenie projektu. Monitoring w trakcie trwania projektu prowadzony był przez wybitnego fitosocjologa prof. A. Brzega. Po zakończeniu projektu monitoring prowadzony będzie przez Służbę Leśną w ramach obowiązków służbowych, przy wsparciu prof. A. Brzega. Przeprowadzono również monitoringi występowania gągoła, tracza nurogęsi, kumaka nizinnego oraz traszki grzebieniastej.

**Dotacja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
Narodowa Strategia Spójności
Przedsięwzięcie współfinansowane w ramach V OSI PRIORYTETOWEJ
POiŚ 2007- 2013**

Projekt nr POIS.05.01.00-00-331/10

„Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Barlinek oraz kształtowanie warunków służących ochronie różnorodności biologicznej Puszczy Barlineckiej”

W ramach projektu na terenie Nadleśnictwa Kłodawa zostały wybudowane dwie zastawki melioracyjne oraz odbudowana jedna w Leśnictwie Lubociesz.

Na obszarze oddziaływania inwestycji oczekuje się znacznego pozytywnego wpływu na gospodarkę wodną. Wykonanie małej retencji powstrzymuje niekontrolowany i niekorzystny odpływ wód powierzchniowych ograniczając negatywne skutki trwającej suszy hydrogeologicznej. W przyszłości ustabilizowany odpływ tych wód, w sposób równomierny zasili odbiornik, a powstałe przy okazji realizacji zadania lustro wody stworzy lokalny mikroklimat.

Oczekiwanym skutkiem podjętej inwestycji jest pozytywny jej wpływ na wody podziemne:

- trzymanie stanu wód gruntowych w sąsiedztwie rowu do wysokości lustra wody
- utrzymanie poziomu wód gruntowych lokalnej zlewni,
- równomierne zasilanie ich wodami powierzchniowymi,
- ograniczenie negatywnych skutków niżówki hydrogeologicznej,

Budowle znajdują się na obszarze objętym ochroną Natura 2000 (PLB 080001) – Puszcza Barlinecka oraz na terenie Gorzowsko-Barlineckiego Parku Krajobrazowego.